

МАУП

Приватне акціонерне товариство «Вищий навчальний заклад
«Міжрегіональна Академія управління персоналом»
Харківський інститут

Кафедра менеджменту

Затверджую:

Директор ХІ МАУП

В.Ю. Догадіна
2024 р.

Схвалено на засіданні кафедри
менеджменту

Протокол №_1_ від 29.08.2024 р.

Завідувач кафедри Телєпнева О.С./

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Стратегічне управління підприємством

Спеціальність

073 Менеджмент

Освітній рівень

Перший (бакалаврський)

Освітня програма

Менеджмент

Харків ХІ ПрАТ «ВНЗ «МАУП» 2024 р.

Розробник силябусу навчальної дисципліни:

Сумець Олександр Михайлович, професор кафедри менеджменту

Викладач:

Сумець Олександр Михайлович, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри менеджменту

Силябус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри менеджменту
Протокол від 29.08.2024 р. № 1.

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва дисципліни	Стратегічне управління підприємством
Шифр та назва спеціальності	073 Менеджмент
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	Обов'язкова
Кількість кредитів і годин	4 кредити 120 годин Лекції: 20 годин Практичні (семінарські) заняття: 20 годин Самостійна робота: 80 годин
Термін вивчення дисципліни	8 семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	іспит
Сторінка дисципліни на сайті	

П.І.Б. викладача	Сумець Олександр Михайлович
Науковий ступінь	Доктор економічних наук
Вчене звання	Доцент
Посада	Професор кафедри менеджменту
Напрями наукових досліджень	Логістика Загальний менеджмент Операційний менеджмент Проектно-орієнтоване управління організацією Стратегічне управління організацією Стратегія підприємства
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	Research ID: http://www.researcherid.com/rid/H-9132-2018 Skopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=6507343164 Google scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=mYo2pjUAAAAJ&hl=ru Бібліометрика (укр.): http://nbuviap.gov.ua/bpnu/index.php?familie=%D1%F3%EC%E5%F6%FC&ustanova=0&gorod=0&vidomstvo=%C2%F1%B3&napryam=0&napryam_google=0
Додаткові ресурси	–
Контактна інформація викладача:	
E-mail	Sumets.alexandr@gmail.com
Контактний телефон	066 39 35 782
Телефон кафедри	
Порт фоліо викладача на сайті кафедри/Інституту/Академії	

1. Комунікації

Базовою платформою для комунікації викладача зі здобувачами освіти є **платформа ZOOM, Телеграм-канал, Вайбер**. Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт та ін. – регулярно розміщуються викладачем в **Телеграм-каналі, Вайбері**.

2. Характеристика курсу

Дисципліна «Стратегічне управління підприємством» є обов'язковою. Курс орієнтований на формування у здобувачів освіти розуміння концепції стратегічного управління у загальному управлінні організаціями, а також набуття навиків її застосування для управління підприємствами, фірмами і компаніями.

В основних темах, що пропонуються здобувачам освіти для вивчення, розглядаються концептуальні засади теорії стратегічного управління, рівні стратегічних рішень та типологія стратегій підприємства, етапи реалізації стратегічного управління та особливості формування стратегії сучасного підприємства, стратегічне планування, оточення підприємства, стратегічний потенціал підприємства та формування його конкурентних переваг, види стратегічного управління, портфельні стратегії та управління стратегічною позицією підприємства, стратегічний баланс підприємства та методи його складання.

Метою викладання навчальної дисципліни «Стратегічне управління підприємством» переслідує систему цілей, які можна описати у такий спосіб:

1) оволодіння:

а) теоретичними знаннями з питань стратегічного управління підприємством;

б) інструментарієм та методикою розроблення стратегій розвитку сучасного підприємства;

2) набуття практичних вмінь і навичок щодо використання концепції стратегічного управління в діяльності сучасного підприємства.

Головне завдання навчальної дисципліни «Стратегічне управління підприємством» полягає в тому, щоб через передачу систематизованих знань про стратегію підприємства сформувані у здобувачів освіти бачення процесу управління ним та сформувані в них належне відношення щодо реалізації процесу стратегічного менеджменту в загальній системі управління сучасним підприємством.

3. Результати навчання

Результати навчання відображаються у здобутих здобувачами освіти компетентностях та програмних результатах навчання.

Компетентності, якими оволодівають здобувачі освіти, розрізняють за рівнями: інтегральна, загальні й спеціальні (фахові).

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні компетентності:

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК11 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

СК4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.

СК5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.

СК8. Здатність планувати діяльність організації та управляти часом.

СК12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Програмні результати навчання:

– критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах;

– ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення;

– проектувати ефективні системи управління організаціями;

– планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах.

4. Загальний обсяг курсу – 120 годин (4 кредити ЄКТС), з них: 40 годин аудиторної роботи; 20 годин – лекції, 20 годин – практичні заняття, 80 годин – самостійна робота, іспит – 2 години.

5. Пререквізити* - Загальні знання, отримані на попередньому рівні освіти та при вивченні дисциплін менеджерської спрямованості.

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання* частина навчальних занять проходить з використанням проектору, доступ до Інтернет-мережі. Наявність електронного пристрою з якого буде відбуватись навчання. Пристрій повинен бути облаштований відеокамерою та мікрофоном.

7. Політика курсу – здобувачі освіти мають дотримуватись кодексу академічної доброчесності.

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) відпрацювання пропущених занять відбувається за погодженням із керівником курсу.

У разі проведення занять в он-лайн форматі, здобувач має під'єднатись до навчальної платформи, де буде проводитись заняття. Заходити на навчальну платформу (ZOOM) виключно під своїм реальним прізвищем. Під час занять з використанням онлайн платформи камера має бути увімкненою упродовж всього заняття, мікрофон включається за потреби під час відповідей/запитань. У разі відсутності можливості включати камеру, здобувач освіти має повідомити викладача та отримати дозвіл бути присутнім з вимкненою камерою. В разі невідповідності реакції здобувача на звернення викладача до нього особисто, здобувач вважається відсутнім на занятті.

8. Зміст дисципліни:

Змістовий модуль 1 «Теоретико-методологічні засади стратегічного управління».

Сучасна концепція стратегічного управління. Ключові гіпотези та основні завдання стратегічного управління. Рівні стратегічних рішень та типологія стратегій підприємства.

Етапи стратегічного управління та особливості формування стратегії підприємства. Фактори впливу на стратегічні цілі підприємства.

Змістовий модуль 2 «Практичні аспекти стратегічного управління підприємством».

Стратегічне планування. Зовнішнє оточення підприємства. Проміжне і внутрішнє середовище функціонування підприємства. Стратегічний потенціал підприємства та формування його конкурентних переваг. Види стратегічного управління. Портфельні стратегії та управління стратегічною позицією підприємства. Стратегічний баланс підприємства та методи його складування.

Види занять: лекції, практичні заняття

Методи навчання: навчальна дискусія, онлайн.

Форми навчання: очна, заочна, дистанційна.

9. Система оцінювання та вимоги / Система оцінювання та критерії

Загальна система оцінювання курсу	Виконання обов'язкової роботи впродовж семестру/іспит – 80/20
Відвідування і активна робота на лекціях	За кожную лекцію здобувач може отримати максимально 0,5 бала. Разом максимальний бал за відвідування і роботу на лекціях курсу – 5 балів.
Вимоги до індивідуальної /письмової роботи	Упродовж вивчення дисципліни здобувач має підготувати одну самостійну індивідуальну письмову роботу у вигляді реферату та захистити її, виступивши з доповіддю до 5 хвилин. Реферат має бути підготовлений самостійно, плагіат заборонений. Оцінюється відповідність встановленим вимогам щодо оформлення, актуальність наведених даних, аргументованість висновків. Реферат може бути максимально оцінено у 15 балів.
Семінарські/ практичні заняття	Практичне заняття проводиться з метою формування у здобувачів освіти умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань здобувачів освіти. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни. Виконані семінарські/практичні заняття можуть бути максимально оцінені у 60 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	До підсумкового контролю допускаються здобувачі, які виконали навчальну програму дисципліни, та набрали упродовж семестру не менш, як 60 балів за обов'язкові види роботи.
Максимальний бал за іспит	20 балів
Максимальна оцінка за курс	$B_{\max} = 5 + 15 + 60 + 20 = 100$ балів

10. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Стратегічне управління: сутність поняття, мета, завдання, предмет та принципи.
2. Основні елементи стратегічного управління: сутність та взаємозв'язок.
3. Концепція стратегічного управління: сутність, елементи, механізм здійснення.
4. Мета стратегічного управління. Об'єкт стратегічного управління. Основні принципи стратегічного управління.
5. Особливості стратегічних рішень підприємств.

6. Стратегічний рівень підприємства. Основні чинники, що формують стратегічний рівень підприємства.
7. Трактуювання поняття «стратегічно-орієнтоване підприємство». Переваги стратегічно-орієнтованих підприємств.
8. Надайте порівняльну характеристику підприємств «відкритого» та «закритого» типів.
9. Система стратегічного управління та її складові.
10. Процес стратегічного управління: сутність, особливості.
11. Еволюція стратегічного управління.
12. Досвід і проблеми стратегічного управління підприємствами України.
13. Наведіть визначення поняття «стратегічне мислення». У чому полягає відмінність понять «стратегічне мислення» і «стратегічне планування»?
14. Способи реагування підприємства на зміни зовнішнього середовища.
15. Системи та моделі стратегічного управління.
16. Зовнішнє середовище підприємства.
17. Система «Управління на основі контролю».
18. Система «Управління на основі екстраполяції».
19. Система «Управління на основі передбачення змін».
20. Система «Управління на основі гнучких експертних рішень».
21. Модель «Управління шляхом вибору стратегічних позицій».
22. Модель «Управління шляхом ранжирування стратегічних завдань».
23. Модель «Управління за слабкими сигналами».
24. Методи стратегічного аналізу середовища підприємства.
25. PEST-аналіз.
26. SWOT-аналіз.
27. SNW –аналіз.
28. БКГ-аналіз (аналіз з використанням матриці Бостонської Консалтингової Компанії).
29. Сутність поняття «стратегічне планування». Основні ознаки стратегічного планування.
30. Принципи стратегічного планування.
31. Стратегічне планування та традиційна система планування.
32. Процес стратегічного планування.
33. Сутність та класифікація стратегічних цілей.
34. Зміст та структура стратегічного плану.
35. Моніторинг у системі стратегічного планування.
36. Наукові підходи до визначення сутності поняття «стратегія». Школи стратегічного менеджменту.
37. Класифікація стратегій підприємства.
38. Основні підходи до формулювання стратегій.
39. Процес вибору стратегії підприємства. Фактори, які впливають на вибір стратегії.
40. Методика визначення стратегічних альтернатив та проблем розвитку підприємства.
41. Методи та моделі оцінювання правильності вибору стратегії.
42. Формування стратегічного набору підприємства.
43. Стратегічний контроль у процесі реалізації стратегії: сутність, характеристика, різновиди.
44. Оцінка ефективності діючих стратегій.
45. Сутність поняття «потенціал» підприємства. Складові потенціалу підприємства.
46. Сутність поняття «стратегічний потенціал» підприємства. Класифікація видів стратегічного потенціалу.
47. Структура потенціалу підприємства.

48. Загальні підходи до формування потенціалу підприємства.
49. Основні фактори та передумови формування та розвитку потенціалу підприємства.
50. Визначення конкурентоспроможності потенціалу.
51. Діагностика конкурентних сил підприємства.
52. Методи оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства.
53. Методи стратегічного аналізу конкурентоспроможності потенціалу підприємства.

11. Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Основна та додаткова література до курсу:

Основна

1. Сумець О.М. Стратегічний менеджмент : підручник. Харків : ХНУВС, 2021. 208 с.
2. Сумець О.М. Основи стратегічного менеджменту сучасного підприємства : навчальний посібник. Харків: ТОВ «Планета-прінт», 2016. 288 с.
3. Українець Л. А. Стратегічний менеджмент : навчально-методичні матеріали. Львів. 2023. 63 с. URL: <https://intrel.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2014/11/SM.pdf/>
4. Черчик Л.М., Левицький В.В. Стратегічний менеджмент : конспект лекцій. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 165 с.

Допоміжна

5. Василенко В. О., Ткаченко В. О. Стратегічне управління підприємством : навч. посіб. ; 2-ге вид., виправ. і допов. Київ : Центр навч. літ., 2004. 400 с.
6. Забродська Л. Д. Стратегічне управління: реалізація стратегії : навч. посіб. Харків : Консум, 2004. 208 с.
7. Ігнатієва І. А. Стратегічний менеджмент : підручник. Київ : Каравела, 2008. 480 с.
8. Нємцов В. Д., Довгань Л.Є. Стратегічний менеджмент : навч. посіб. Київ : ТОВ «УВПК ЕксОб», 2002. 560 с.
9. Осовська Г. В., Ішук О.Д., Жалінська І. В. Стратегічний менеджмент: теорія і практика : навч. посіб. Київ : Кондор, 2003. 194 с.

13. Інформаційні ресурси, у т.ч. в мережі Інтернет

1. Законодавство України. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/a>.
2. Наукова періодика України ; Нац. бібл. України ім. В. І. Вернадського. URL : <http://www.nbu.gov.ua/>.
3. Національні проекти в стратегії економічної модернізації України [Електронний ресурс] : аналітична доповідь ; за ред. Я. А. Жаліла. К. : НІСД, 2013. 57 с. URL : <http://www.niss.gov.ua/articles/1111/>.
4. Стратегічний менеджмент. https://pidru4niki.com/80524/ekonomika/strategichniy_menedzhment.